

Kinder Torah

Parashas Bo

Focus Your Efforts

Your tefillin are beautiful! May I have a closer look at them?"

"Yes, of course. What do you find so nice about them."

"They are perfectly square. The surfaces are sanded absolutely smooth and painted jet black. The letters 'shin' are beautifully formed and carefully colored with glossy paint. The person who made them must have good hands and good tools."

"You are right. He is a true artisan. Hashem gave him good hands and a sense of esthetic beauty. Hashem also gave him a mitzvah of tefillin, which allows him to express and develop those talents."

"That is a beautiful thought. I never considered that aspect of the mitzvah of tefillin."

"Many mitzvos allow this type of expression. The Meshech Chochma expounds on the subject in this week's parasha, when discussing the Korbon Pesach. He states that all of a person's talents and emotions can be used for mitzvos. That is the ideal way to express, develop, and guide them for their ultimate purpose and good."

Can you give some other examples?"

"Yes. We can use our intelligence to absorb ourselves in the depths of Torah learning. We will find our minds stretched to the limit and beyond."

"Fascinating. Please tell me more."

"A person can find true spiritual fulfillment of his longing to be close to people through the mitzvah of loving his fellow Jews. We can all fulfill our desire and need to love others by marrying and raising a family. We can even reach the level of loving Hashem."

"Beautiful."

"Speaking of beauty, a person can use his sense of esthetics to choose a beautiful esrog."

"Please tell me more."

"Hashem gave us such a wide and varied agenda of mitzvos, for us to use all of our energies to fulfill them. In doing so, we sanctify ourselves and everything that we do. This is symbolized by the attire of the Kohen Godol. On his head he wore the 'tzitz' which was inscribed with the words 'Sanctified for Hashem,' to show that all of his thoughts were dedicated to The Almighty. On his heart he wore the 'choshen' (breastplate) which contained the names of the tribes of Israel. This showed the dedication of all of his emotions to help his fellow Jews."

"May we all merit to focus all of our efforts toward Hashem's Torah and mitzvos."

Kinderlach . . .

What is the difference between a light bulb and a flashlight? A bulb casts light in all directions. It can light up an entire room, however, the light will be relatively

weak, because it spreads out in all directions. A flashlight, on the other hand, is focused. All of its light is aimed in one direction. A relatively small light can cast a powerful beam because all of the light rays are going in the same direction. Light rays are energy, similar to the energies of a person. The Torah teaches us to focus all of our energies on serving Hashem. They can all be used properly to cast a straight beam. And that beam is very bright, because it is powered by the "battery" of siyata dishmaya. Kinderlach, may all of your neshamos cast a beautiful, clear, powerful light.

Merit to be Saved

In the merit of four things, Klal Yisrael was redeemed from Mitzraim. They did not change their names ... They did not change their language. They spoke Loshon HaKodesh. They did not speak Loshon Hora about each other ... They did not behave immorally" (Yalkut Shemoni 226). We can see a similarity in three of these four reasons. Hashem took "goy mikerev goy" (a nation out from within another nation) [Devarim 4:34]. In order to take out a nation, they must have some identity as a nation. If they share a common language, traditional names, and solid family structure, then they are indeed a recognizable nation. Where does Loshon Hora fit into the picture? Does that make them a nation?

The Ksav Sofer explains as follows. A person may commit many aveiros (sins) because he cannot control his desires. He loves food, and cannot resist eating non-kosher delicacies. He loves money and cannot resist stealing. These are terrible things and can bring a person down to a very low *madrayga* (spiritual level). Yet, there is always hope, if he does *teshuva* (repentance). However, if a person resents Rabbonim, and speaks Loshon Hora about them, therefore causing others to sin, he cannot be saved.

This was the situation in Mitzraim. Most of the nation was on the 49th level of *tumah* (impurity), committing all types of sins. Yet, a few *tsaddikim* among them stayed pure. Jews certainly had the opportunity to speak badly about those *tsaddikim*, and report them to the authorities. Yet, they did not. They retained their respect for those holy people. Therefore, Hashem had mercy upon them, and revealed Himself to them with signs and wonders. Slowly their faith in Him increased, until in the end, they accepted the Torah. This was in the merit of respecting their leaders.

Kinderlach . . .

We are so fortunate to have great Rabbonim and Talmidei Chachomim to guide Klal Yisrael. Where would we be without their constant leadership, encouragement, and support? They are so self-sacrificing for the needs of the community. They deserve our ultimate and unfailing respect. To say bad things about them is unthinkable. Even if we do not understand or are inconvenienced by some of their decisions. In the merit of this respect, our ancestors were redeemed from Mitzraim. In the merit of our not speaking Loshon Hora, may we also be redeemed from our golus (exile) bi'mhayra biyomainu (speedily in our days). Amen.

Temptation

The plague brings total darkness and the Mitzrim are defenseless. Anything can happen. The Jews are free to do whatever they want. They can take revenge against their cruel Egyptian taskmasters and never be caught. Why not leave Egypt? The perfect opportunity. There were no guards or sentries to stop them, and no army to catch them. They have an opportunity to end this miserable slavery once and for all. But wait. They once made an oath many years ago. The Targum Yonason (on Bereshis 50:25) explains that Yosef made the Jews swear not to leave Egypt before the appointed time. The Chasam Sofer explains that this is the explanation of the verse in Tehillim (105:28), "He sent darkness and made it dark, and they did not defy his word." The Jewish people could have very easily defied Yosef's word and left Egypt. However, they would not go back on their oath. They resisted the temptation and kept their word.

Kinderlach . . .

We all have temptations. The desire is especially strong when people are not watching. "Abba and Imma are taking their Shabbos nap. Now I can go to my friend's house without asking permission." "The storekeeper is busy with customers. I can easily slip this bag of marbles into my pocket." "Imma is busy with the baby. Now is the perfect time to sneak a piece of the special desert that is only for guests." We know that these things are wrong. It makes no difference whether someone is watching or not. However, the temptation is greater when we feel that we can get away with it. We have the strength to resist that temptation. We inherited it from our forefathers. Stand fast and do the right thing. Even when no one is watching.

ההגדה לבנר

פרשת בא

הזכות להגאל

"בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים. שלא שינו את שמם... שלא שינו את לשונם (לשון הקדש), ושלא היה בהן לשון הרע... ושלא היה בהן פרוץ (=פריצות)" (ילקוט שמעוני רכ"ו). אנו האים דמיון בין שלושה מבין ארבעת הדברים. ה' לקח "גוי מקרב גוי" (דברים ד', ל"ד). על מנת להוציא עם אחד מתוך השני, הרי היו חייבים להיות בעלי זהות של עם, ואם היתה להם לשון משותפת, שמות על פי המסורת, ומבנה משפחתי איתן, הרי ודאי אפשר היה להכיר בהם כעם. אך כיצד נכנס לשון הרע לתמונה זו? האם אי-דיבור לשון הרע עושה אותם לעם?

ובשקידה. נמצא שכך המוח יתפתח עד למלוא יכולותיו ואף מעבר להן.

"אשמח לשמוע עוד ועוד דוגמאות!"
"אדם יכול להגיע לסיפוק רוחני אמיתי של רצונו להיות קרוב לאנשים, באמצעות המצווה של אהבת הזולת. כולנו יכולים למלא את רצוננו ושאיתנו לאהוב אחרים באמצעות נישואין וגידול משפחה. אנחנו אפילו יכולים להגיע בעקבות כך לאהבת ה'."

"רעיון מרהיב ביופיו!"
"אדם כבר מדברים על יופי, הרי אדם יכול להשתמש בחוש היופי שלו כדי לבחור אתרוג יפה."
"ועוד?"

"ה' נתן לנו מגוון עצום כל כך של מצוות, כדי שנוכל להשתמש בכל כוחותינו המגוונים כדי לקיימן. כאשר אנו עושים זאת, אנו מקדשים את עצמנו, ואת כל מעשינו. רמז לדבר זה נמצא בבגדי הכהן הגדול. על מצחו ענד ציץ, שבו היה רשום 'קדש לה', כדי להראות שכל מחשבותיו מוקדשות לקב"ה. על לבו הוא ענד את החושן, שבו נחקקו שמות שבטי ישראל, דבר שביטא את הקדשת כל רגשותיו לעזרה לאחיו בני ישראל."

"יהי רצון שזנכה למקד את כל מאמצינו בקיום התורה ומצוותיה."

הכתב סופר זצ"ל מסביר כדלהלן: יכול להיות שאדם יעבור הרבה עבירות, אך רק מפני שאיננו יכול לשלוט ביצרו. הוא אוהב אוכל, ואיננו יכול להתאפק מלאכול מטעמים לא-כשרים; הוא אוהב כסף, ואינו יכול להתאפק מלגנוב. אלה הן עבירות איומות,

את האדם למדרגה רוחנית נמוכה ביותר. אך תמיד יש תקווה שישוב בתשובה. אך אם אדם מתנגד לרבנים, ומדבר עליהם לשון הרע וגורם לאחרים לעבור עבירות בשל כך, הרי אי אפשר להצילו.

זה היה המצב במצרים. רוב האומה הגיעה למ"ט שערי טומאה, ובני ישראל עברו כל מיני עבירות. אך היו כמה צדיקים ביניהם שנשארו בטוהרתם. היתה אפשרות שיהודים אחרים ידברו סרה בצדיקים אלה, ואף ילשינו עליהם בפני השלטונות. אך הם לא עשו זאת. הם המשיכו לכבד אנשי אלוקים אלה. לפיכך ריחם הקב"ה על עם ישראל כולו, והתגלה עליהם באותות ובמופתים. אט אט התחזקה אמונתם בה', עד שהגיעו למעמד קבלת התורה. וכל זה היה בזכות הכבוד שרחשו למנהיגיהם.

ילדים יקרים ...
מה ההבדל בין נורת חשמל לבין פנס? הנורה מפזרת אור לכל הכיוונים. היא יכולה להאיר חדר שלם, אך האור יהיה חלש יחסית, שכן הוא מתפזר לכל הכיוונים. הפנס, לעומת זאת, אורו ממוקד. פנס המפיץ אור יחסית חלש יכול להאיר מקום מסוים באור חזק, מכיוון שכל הקרניים מתמקדות במקום אחד. קרני האור הן אנרגיה, וגם האדם מפעיל אנרגיה כדי לעשות מעשים. התורה מלמדת אותנו למקד את כל האנרגיה שלנו – את כל מרצנו וכוחנו - בעבודת ה'. בשימוש נכון בכוחותינו, הם יהיו מכונים כולם לאותה מטרה, מעין קרן אחת ממוקדת. היא תהיה בעלת עוצמה רבה, שכן מקור הכוח שלה יהיה סייעתא דשמיא. ילדים יקרים, יהי רצון שנשמות כולכם יפיקו אור חזק, בהיר ויפהפה.

פתוי

מכת חושך גרמה לעלטה מוחלטת והמצרים נותרו חסרי הגנה. הכל יכול לקרות. היהודים חופשיים לעשות ככל העולה על רוחם. הם יכולים לנקום בנוגשים המצרים האכזריים ולעולם לא יתפשו אותם. למה בעצם שלא יעזבו את מצרים? זו הזדמנות יוצאת מן הכלל. אין שומרים שיוכלו לעכב בעדם, ולא צבא שיוכל לתפוס אותם. זו הזדמנות לסיים את העבודת הנוראה הזו אחת ולתמיד. אבל רגע. פעם, לפני הרבה שנים, הם נשבעו. תרגום יונתן בן עוזיאל (על בראשית נ', כ"ה) מסביר, שיוסף השביע את היהודים שלא יעזבו את מצרים לפני שיגיע המועד. "החתם סופר" זצ"ל מסביר שזה פרוש הפסוק בתהילים (ק"ה, כ"ח), "שלח חושך ויחשיך, ולא מרו את דברו". בני ישראל יכלו בקלות רבה להפר את הבטחתם ולעזוב את מצרים אולם הם בשום אופן לא עשו זאת. הם עמדו בפיתוי וקיימו את ההבטחה.

ילדים יקרים ...
כולנו עומדים בפני פתויים. הרצון חזק במיוחד כאשר לא מסתכלים עליו. "אבא ואמא נחים. אני יכול ללכת עכשיו לבית חברי מבלי לשאול רשות." "בעל החנות עסוק עם קונה כרגע. אני יכול להכניס את שקית הגולות לתוך הכיס בקלות רבה." "אמא עסוקה עם התינוק. זו הזדמנות נפלאה לקחת את המנה האחרונה השמורה רק לאורחים." אנחנו יודעים שאסור לנו לעשות את כל הדברים האלה, וזה לא משנה אם רואים אותנו או לא, אך הפתוי גדול במיוחד כאשר נראה לנו שנוכל להתחמק בלי עונש. יש בנו את הכח לעמוד בפיתוי. ירשנו אותו מאבותינו. עימדו איתן ועשו את הדבר הנכון גם כאשר אף אחד לא מסתכל.

ילדים יקרים ...
לזכות הוא לנו שיש לנו רבנים ותלמידי חכמים המדריכים אותנו בדרכנו. מה היה קורה לנו בלי ההנהגה שלהם, העידוד והתמיכה? הם מקדישים את כל כולם לכלל ישראל, ומגיע להם יחס של כבוד מוחלט והערכה רבה. האם נוכל אפילו לחשוב על האפשרות של דיבור לשון הרע עליהם, גם אם איננו מבינים את החלטותיהם וגם אם החלטותיהם מקשות מעט על חיינו? בזכות כבוד זה, נגאלו אבותינו ממצרים. יהי רצון, שבזכות זה שגם אנחנו לא נדבר לשון הרע, נגאל מגלותינו במהרה בימינו אמן.

למקד את המאמצים

"התפילין שלך יפות מאוד! האם אני יכול לראות אותם רגע?"
"ודאי. מה כל כך יפה בהם בעיניך?"
"הריבוע הוא מושלם, הצדדים חלקים לגמרי וצבועים בשחור נוצץ. אותיות השי"ן עשויות בצורה נאה, וצבועות גם הן. מי שעשה אותם ניחן בוודאי בכשרון רב ובכלי עבודה משובחים."
"אתה צודק. מי שעשה את התפילין האלה הוא אכן אומן בחסד עליון. ה' העניק לו ידיים טובות וחוש ליופי. וה' גם העניק לו את מצוות התפילין, המאפשרת לו לבטא ולפתח כשרונות אלה."
"איזה רעיון יפה. אף פעם לא חשבתי על צד זה של מצוות תפילין."
"ישנן הרבה מצוות המאפשרות לנו לבטא את כשרונותינו. ה'משך חכמה' מדבר על כך בקשר לפרשת השבוע הזה, בנוגע לקרבן פסח. הוא אומר שכל כשרונותיו ורגשותיו של האדם ניתנות למימוש בקיום מצוות. זוהי הדרך הטובה ביותר לבטא, לפתח ולתעל את הכשרונות והרגשות; זוהי התכלית שלהן והטובה הגדולה ביותר שניתן להפיק מהן."
"האם אתה יכול לתת עוד כמה דוגמאות לניצול כשרונות מעין זה?"
"כן - אנו יכולים להשתמש בשכלנו כדי ללמוד תורה בעומק